

VRABČÁCI ŘEZENSKÉHO DÓMU

ORLANDO DI LASSO: JUBILATE DEO
GIOVANNI PIERLUIGI DA PALESTRINA: INCIPIT LAMENTATIO
ALESSANDRO SCARLATTI: EXSULTATE DEO
GIOVANNI PIERLUIGI DA PALESTRINA: TU ES PETRUS
GREGOR AICHINGER: FACTUS EST REPENTE

TOMÁS LUIS DE VICTORIA: CALIGAUERUNT
GIOVANNI PIERLUIGI DA PALESTRINA: DUM COMPLERENTUR
GREGORIO ALLEGRI: MISERERE

DIE REGENSBURGER DOMSPATZEN
Řídí dómský kapelník dr. THEOBALD SCHREMS

(V licenci Ariola-Eurodisc-Amalthea Musikproduktion GmbH)

© Dr. EDUARD HERZOG 1973 - COVER © VĚRA RAZIMOVÁ 1973

STEREO 1 12 1485

Od jiných hudebních kultur se evropská hudba odlišila hlavně bohatým rozvojem vícehlasu. Jsou vysoce vyspělé hudební kultury, které po některých stránkách předčí hudbu evropskou, například jemněji diferencovanou tónovou soustavou nebo rozmanitější rytmickou strukturou. Nikde jinde však nedošlo k tak mohutnému rozkvětu vícehlasého umění jako v oblasti evropské. Pro nás je dnes celkem samozřejmý čtyřhlasý nebo i vícehlasý zpěv sborového tělesa, pestrá harmonie a složitá polyfonie symfonického orchestru. Naskytne-li se nám však příležitost slyšet hudbu z dávnější evropské minulosti, porovnávat hudební projev různých staletí, rozvine se před námi obraz netušené velikosti a síly lidské tvůrčí mohutnosti. Z nesmělých a málo umělých počátků dvojhlasého zpěvu z konce prvního tisíciletí našeho letopočtu vyrostla za dvě století obdivuhodná ars antiqua, raný projev neobyčejně umělého vícehlasu, který se pak zase oprostuje, posléze proces vytváření složitějších forem probíhá znovu, tentokrát ovšem na vyšší úrovni. Od stupně ke stupni stoupá vyjadřovací schopnost umně vedených samostatných hlasů a jejich pů-

sobivého spojení v souzvuku. Věky, slohy, názírání, především však vývoj lidské společnosti vtiskly pečeť tomuto procesu. Ars antiqua, ars nova, období nizozemské, italské a anglické madrigalisty vyznačují hlavní etapy až po tu dějinnou fázi, kdy začátkem sedmnáctého století se diferencuje hudba instrumentální od vokální. Do té doby nebyl rozdíl mezi hlasem zpívaným a hlasem hraným. Mohly se vzájemně zastupovat. Zpěvák mohl nahradit hráč. Od sedmnáctého století se však začaly nástroje emancipovat a čím dál výrazněji se uplatňují jejich zvláštní možnosti. Nástrojový part se už nedá zpívat. Je příliš pohyblivý, přesahuje rozsah lidského hlasu. Začíná nová epocha v dějinách hudby - epocha sahající do našich dnů, kdy jsme opět svědky předešlé. Leč vraťme se k oné epoše předcházející, která nerozlišovala mezi hudbou vokální a instrumentální. Byla nazývána zjednodušeně obdobím vokální polyfonie. Naše doba si jí všímá čím dál více. Snad také proto, že žijeme v přechodném období, jež se odpoutává od zátěže tradice nedávné minulosti. Celá řada souborů se dnes specializuje na provozování vokální polyfonie a

zapomenuté skvosty uložené v archívech starých rukopisů ožívají na koncertních pódíích, v rozhlasových i gramofonových nahrávkách.

Naše gramofonová edice přejímá z cizích nahrávek vynikající desku z této oblasti, v níž zní slavná díla uzavírající epochu vokálního vícehlasu, a proto též přežívající v další epoše.

Orlando di Lasso (1532 - 1594) byl jedním z nejplodnějších skladatelů všech dob, již složením svého díla umělcem vpravdě univerzálním. Pravý renesanční světoobčan úžasného rozletu a velkorysého životního slohu, ovládal dokonale všechny hudební formy a techniky své doby. Giovanni Luigi da Palestrina (1525 - 1594) uvedl v podivuhodný soulad prostředky vytvořené franko-flámskou epochou, oživil je vzácnou ušlechtilostí invence a osobitě skladatelským mistrovstvím.

Vedle skladeb Palestrinových a Lassových uvedme alespoň Gregoria Allegriho (zemř. 1652), proslulý z životopisu Mozartova.

Nahrávka je doplněna neméně zajímavými kompozicemi španělského renesančního skladatele Tomáše Luise de Victoria (1550 - 1611) a řezenského rodáka Gregora Aichingera (1564 - 1628).

Dr. Eduard Herzog